

Korzyści wynikające z istnienia obszarów Natura 2000

Sieć Natura 2000 została stworzona z myślą o ochronie przyrody. Charakteryzuje się bardzo nowoczesnym podejściem do zarządzania obszarami chronionymi. Na obszarach tych można podejmować różnego rodzaju aktywności. Jedyną, ale za to bardzo ważną zasadą jest niedopuszczanie do pogarszania stanu środowiska na skutek działalności człowieka na obszarach objętych siecią Natura 2000. Pod tym względem obszary te różnią się od innych form ochrony przyrody w Polsce, w których jasno określone zostały nakazy i zakazy służące ochronie przyrody.

Program Natura 2000 jest potężnym narzędziem oferowanym przez Unię Europejską, pomagającym w realizacji inwestycji proekologicznych. Jeżeli korzystamy z tej oferty rozsądnie możemy liczyć na dofinansowanie podjętych działań, jak ma to miejsce m.in. w przypadku gospodarstw rolnych położonych na obszarach Natura 2000. Oczywiście, nie każda planowana inwestycja może zostać zrealizowana, jeżeli stwierdzi się jej potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko, np. zrealizowanie przedsięwzięcia będzie skutkowało zniszczeniem siedlisk lub zagrozi występującym na danym obszarze gatunkom roślin i zwierząt.

W sytuacji gdy inwestycja jest konieczna i potrzebna z punktu widzenia społecznego lub gospodarczego oraz gdy nie ma dla niej alternatywnego sposobu rozwiązania, wówczas pozwala się na jej wykonanie, jednak w zamian za to stosowana jest kompensacja przyrodnicza. Przykładowo, jeżeli zniszczone zostanie siedlisko, wykonawca inwestycji zobowiązany jest do odtworzenia tego siedliska w innym miejscu, dodatkowo powierzchnia odtwarzanego siedliska musi być kilkakrotnie większa niż tego, które uległo zniszczeniu. Innym przykładem jest wycinka drzew, za każde wycięte drzewo wykonawca inwestycji może zostać zobowiązany do posadzenia dwóch nowych drzew poza miejscem realizowanego przedsięwzięcia.

Oscypek jest polskim produktem regionalnym chronionym prawem Unii Europejskiej (źródło: wikipedia)

Warto dodać, iż na terenach które obejmuje się siecią obszarów Natura 2000, dotychczasowe zagospodarowanie, prowadzone działalności oraz istniejąca infrastruktura techniczna i komunalna nie ulegają zmianie, są kontynuowane. Owszem dostosowanie się do nowych wymogów w trosce o środowisko jest wskazane, ważne jest również niedopuszczanie do pojawienia się nowych zagrożeń. W zdecydowanej większości przypadków obszary Natura 2000 są źródłem wielu korzyści zarówno dla społeczeństwa, jak i gospodarki. Z powodzeniem na obszarach tych można realizować działania związane z rolnictwem i produkcją żywności, ochroną przyrody, gospodarką leśną, lokalnym rzemiosłem i usługami oraz turystyką, oto kilka przykładów:

- Bogate walory przyrodnicze świadczące o dobrym stanie środowiska, którymi odznaczają się obszary Natura 2000 są znane powszechnie w całej Unii

Europejskiej i przyciągają co roku wielu turystów, zarówno z kraju, jak również tych zza granicy. Taka sytuacja przyczynia się do rozwoju bazy turystycznej oraz powstawania licznych gospodarstw agroturystycznych łączących tradycyjną gospodarkę rolną z turystyką. Zarówno właściciele gospodarstw jak również władze samorządowe miejscowości, na terenie których zlokalizowane są obszary Natura 2000 mogą starać się o dofinansowanie działalności agroturystycznej oraz rozwoju infrastruktury turystycznej. Turystyka na obszarach Natura 2000 przyciąga przede wszystkim osoby świadome znaczenia ochrony przyrody oraz ludzi, którzy poszukują ciszy, spokoju i miejsca do wypoczynku w pięknych okolicznościach natury. Na obszarach tych rośnie zapotrzebowanie na bazę noclegową oraz wykwalifikowanych przewodników znających dobrze teren i lokalne atrakcje m.in. przyrodnicze. Powstają punkty informacyjne oraz ścieżki dydaktyczne, z których chętnie korzystają nie tylko turyści, ale również mieszkańcy oraz uczniowie szkół podczas przyrodniczych zajęć terenowych. Obszary Natura 2000 są szansą dla rozwoju zarówno pojedynczych miejscowości jak i całego regionu zapewniając np. miejsce pracy w sektorze związanym z turystyką, zmniejszając bezrobocie i tym samym podnosząc jakość życia mieszkańców. Oczywiście rozwój ten podlega stałej kontroli pod kątem wymogów związanych z ochroną przyrody, regularnie analizuje się wpływ podejmowanych aktywności na siedliska oraz monitorowane gatunki ptaków i zwierząt.

- W doskonałej harmonii z turystyką współgrać może także leśnictwo. Potencjał turystyczny lasów wykorzystywany jest przez pracowników obszarów chronionych. Lasy są dobrym miejscem do prowadzenia terenowych zajęć z zakresu edukacji ekologicznej zarówno dla dzieci, młodzieży jak również dorosłych. Przez wzgląd na powierzchnię, jaką zajmują w Polsce tereny leśne (29% – blisko jedna trzecia powierzchni naszego kraju), stanowią one miejsce nagromadzenia różnorodności biologicznej, z tego powodu znaczna ich część, w tym wszystkie parki narodowe, objęta została zasięgiem obszarów Natura 2000. Zrównoważona gospodarka leśna służy zachowaniu najcenniejszych fragmentów leśnych, czyli tych, w których zachował się niezmienny, naturalny i pierwotny charakter stanowiący o dużej wartości przyrodniczej.
- Lokalne i regionalne produkty spożywcze, rękodzieła oraz inne usługi ekologiczne pozyskane lub wytworzone tradycyjnymi metodami z zasobów środowiska przyrodniczego mogą bardzo dużo zyskać dzięki tak rozpoznawalnej marce, jaką jest sieć Natura 2000. Produkty powstające na obszarach cennych przyrodniczo charakteryzują się wysoką jakością. Dodatkowo wyrabiane są w oparciu o lokalne, stare odmiany roślin i rodzime

rasy zwierząt gospodarskich co przyczynia się z kolei do ochrony różnorodności biologicznej charakterystycznej dla danego kraju.

Misją obszarów Natura 2000 jest pokazanie społeczeństwu, że możliwy jest rozwój społeczno-gospodarczy przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego. Człowiek nie żyje sam dla siebie, jest powiązany z przyrodą a także jest od niej zależny. Pogorszenie jakości środowiska jest równoznaczne z pogorszeniem jakości życia. Niestety goniąc za postępem technicznym często zapominamy, że życie wśród fabryk i dymiących kominów nie jest spełnieniem naszych marzeń. Sami zastanówcie się czy chcielibyście mieszkać w takim miejscu.

Źródła:

<http://natura2000.gdos.gov.pl/strona/zarzadzanie-siecia>

http://pttk.pl/zycie/natura_2000/turyst.html

http://www.ine-isd.org.pl/theme/UploadFiles/File/publikacje/broszury/abc_dla_turystyki.pdf

http://www.natura2000.efort.pl/pliki/raport_diagnozy_grygoruk.pdf

